

Derybos dėl išsamesnio ES ir Kazachstano partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo

2012 m. lapkričio 22 d. Europos Parlamento rezoliucija su Europos Parlamento rekomendacijomis Tarybai ir Komisijai dėl derybų dėl ES ir Kazachstano tvirtesnės partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo (2012/2153(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir Kazachstano Respublikos partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimą, kuris įsigaliojo 1999 m. liepos 1 d.¹,
- atsižvelgdamas į derybas dėl ES ir Kazachstano tvirtesnės partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo, kurias Taryba leido pradėti 2011 m. gegužės 24 d. ir kurios buvo pradėtos 2011 m. birželio mėn. Briuselyje,
- atsižvelgdamas į savo rezoliucijas dėl Kazachstano, ypač į savo 2012 m. kovo 15 d. rezoliuciją², į 2009 m. rugsėjo 17 d. rezoliuciją dėl Jevgenijaus Žovtiso bylos³ ir į 2010 m. spalio 7 d. rezoliuciją dėl Pasaulinės kovos su mirties bausme dienos⁴,
- atsižvelgdamas į savo 2011 m. gruodžio 15 d. rezoliuciją dėl ES strategijos Centrinės Azijos atžvilgiu⁵,
- atsižvelgdamas į ES naujos partnerystės su Centrine Azija strategiją „Europos Sąjunga ir Centrinė Azija. Naujos partnerystės strategija“, kurią Europos Vadovų Taryba priėmė 2007 m. birželio 21–22 d., ir į 2008 m. birželio 24 d. ir 2010 m. birželio 28 d. pažangos ataskaitas,
- atsižvelgdamas į ES pareiškimus dėl Kazachstano, padarytus Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) nuolatinės tarybos 2011 m. lapkričio 3 d. ir gruodžio 22 d., 2012 m. sausio 19 d., sausio 26 d. ir vasario 9 d. susitikimuose, ir į ES vyriausiosios įgaliotinės ir Komisijos pirmininko pavaduotojos Catherine Ashton 2011 m. gruodžio 17 d. pareiškimą dėl įvykių Žanaozeno srityje ir į 2012 m. sausio 17 d. pareiškimą dėl 2012 m. sausio 15 d. Kazachstane įvykusių parlamento rinkimų,
- atsižvelgdamas į pareiškimą, kuriame pateikiami ESBO Demokratinių institucijų ir žmogaus teisių biuro 2012 m. sausio 15 d. parlamento rinkimų stebėjimo misijos preliminarūs duomenys ir išvados,
- atsižvelgdamas į 2012 m. sausio 25 d. ESBO atstovo žiniasklaidos laisvės klausimais pareiškimą dėl žiniasklaidos padėties Kazachstane,
- atsižvelgdamas į bendrąsias nuostatas dėl Sąjungos išorės veiksmų, nustatytas ES

¹ OL L 196, 1999 7 28, p. 1; OL L 248, 1999 9 21, p. 35.

² Priimti tekstai, P7_TA(2012)0089.

³ OL C 224 E, 2010 8 19, p. 30.

⁴ OL C 371 E, 2011 12 20, p. 5.

⁵ Priimti tekstai, P7_TA(2011)0588.

sutarties 21 straipsnyje, ir į tarptautinių susitarimų sudarymo procedūrą, nurodytą SESV 218 straipsnyje,

- atsižvelgdamas į įsipareigojimus, kuriuos Vyriausioji įgaliotinė prisiėmė 2011 m. lapkričio 24 d. ir 2012 m. gegužės 11 d. laiškuose, dėl mechanizmo, kurį taikant būtų stebimas ES ir Turkmėnistano partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo (PBS), ypač jo 2 straipsnio, įgyvendinimas;
 - atsižvelgdamas į savo 2012 m. vasario 16 d. rezoliucijos dėl JT žmogaus teisių tarybos 19-osios sesijos 23 dalį¹,
 - atsižvelgdamas į ES užsienio reikalų ministrų priimtą naują ES strateginę programą ir veiksmų planą žmogaus teisių ir demokratijos srityje ir į 2012 m. birželio 25 d. vykusiame 3179-ajame Užsienio reikalų tarybos posėdyje priimtas išvadas,
 - atsižvelgdamas į pareiškimą Europos Parlamentui dėl Kazachstano, kurį Vyriausiosios įgaliotinės Catherine Ashton vardu 2012 m. kovo 14 d. paskelbė Danijos užsienio reikalų ministras Villy Søvndal (A 122/12);
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 90 straipsnio 4 dalį ir 48 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto pranešimą ir Tarptautinės prekybos komiteto nuomonę (A7-0355/2012),
- A. kadangi ES ir Kazachstanas siekia gilinti ir plėsti savo ryšius; kadangi glaudesnis bendradarbiavimas turėtų būti naudingas ir ES, ir Kazachstano žmonėms; kadangi baigus derybas dėl naujojo partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo turėtų būti nustatytos išsamios nuostatos dėl bendradarbiavimo ir socialinio bei ekonominio vystymosi galimybes, taip pat būtinas politines ir ekonomines reformas; kadangi vystymasis socialinėje ir ekonominėje srityje yra glaudžiai susijęs;
- B. kadangi PBS taikymo sustabdymo priemonė, nors ja naudojosi retai ir tik iš dalies Taryba, vis dar yra perspektyvus sprendimas rimtų ir dokumentais pagrįstų žmogaus teisių pažeidimų atvejais;
- C. kadangi Kazachstanas atliko teigiamą vaidmenį Vidurinėje Azijoje, nes dėjo pastangas siekdamas plėtoti gerus kaimyninius santykius su kaimyninėmis šalimis, atnaujinti regioninį bendradarbiavimą ir taikiomis priemonėmis spręsti dvišalius klausimus;
- D. kadangi Europos Parlamentas, siekdamas vykdyti savo politinės kontrolės pareigą, privalo turėti visą informaciją, kad galėtų atidžiai sekti pokyčius Kazachstane ir PBS įgyvendinimą laikantis jo rekomendacijų ir rezoliucijų;
- E. kadangi Kazachstanas buvo priimtas į Europos Tarybos Venecijos komisiją; kadangi per derybas dėl išsamesnio PBS ES ir Kazachstanas turi rasti bendrą kalbą žmogaus teisių ir demokratijos klausimais;
- F. kadangi 2010 m. Kazachstanas pirmininkavo ESBO; kadangi dar turi būti įvykdyti prisiimti įsipareigojimai suderinti žiniasklaidos įstatymus su tarptautiniais standartais, iki

¹ Priimti tekstai, P7_TA(2012)0058.

2008 m. pabaigos liberalizuoti politinių partijų registravimo reikalavimus ir įtraukti ESBO Demokratinių institucijų ir žmogaus teisių biuro rekomendacijas į rinkimų įstatymus;

- G. kadangi, nepaisant Kazachstano vyriausybės paskelbto užmojo sustiprinti Kazachstano demokratijos procesą ir surengti tarptautinius standartus atitinkančius rinkimus, 2012 m. sausio 15 d. vykę visuotiniai rinkimai, ESBO vertinimu, ne iki galo atitiko tarptautinius standartus; atsižvelgiant į plataus masto balsavimo pažeidimus ir į tai, kad nebuvo sudarytos reikiamos sąlygos užtikrinti iš tikrųjų pliuralistinius rinkimus;
- H. kadangi po tragiškų 2011 m. gruodžio mėn. įvykių Žanaozeno srityje opozicinės partijos, nepriklausomos žiniasklaidos priemonės, profesinės sąjungos, aktyvistai ir žmogaus teisių gynėjai tapo represijų, įskaitant sulaikymus neturint įrodymų dėl įstatymų pažeidimo, kuriuos būtų galima traktuoti kaip grindžiamus politiniais motyvais, taikiniai;
- I. kadangi toliau vyksta atviras ir konstruktyvus EP, Kazachstano oficialių atstovų, pilietinės visuomenės ir NVO atstovų dialogas abipusio intereso klausimais;
- J. kadangi neseniai Kazachstano valdžios institucijos, bendradarbiaudamos su NVO, ėmėsi svarbių žingsnių Vakarų Kazachstane, kad būtų pagerinta regiono gyventojų, ypač streikuojančių darbuotojų, padėtis;
- K. kadangi 37 asmenys buvo patraukti baudžiamojon atsakomybėn dėl kaltinimų organizavus masinius neramumus ar juose dalyvavus ir 37 iš jų nuteisti, 13 iš jų, įskaitant garsius naftos sektoriaus darbuotojų streiko lyderius ir aktyvistus, pvz., Talgatą Saktaganovą, Rožą Tuletaevą ir Maksatą Dosmagambetovą, skirta laisvės atėmimo bausmė; kadangi 2012 m. liepos mėn. JT vyriausioji žmogaus teisių komisarė Navi Pillay po dviejų dienų vizito Kazachstane ragino valdžios institucijas leisti atlikti nepriklausomą tarptautinį įvykių Žanaozene, jų priežasčių ir padarinių tyrimą;
- L. kadangi Tarptautinė pilietinio solidarumo stebėsenos misija savo preliminarioje ataskaitoje daro išvadą, kad negalima teigti, jog Žanaozene vykę teismai atitiko sąžiningam teismo procesui keliamus reikalavimus, ir kad 2011 m. gruodžio mėn. įvykių tyrimas nebuvo nei išsamus, nei nepriklausomas; kadangi ikiteisminio tyrimo metu buvo pažeistos kaltinamųjų ir kai kurių liudytojų teisės, įskaitant įtariamą kankinimų naudojimą, prašymo gauti advokatą atmetimą, bauginimą ir įrodymų klastojimą; kadangi teisme kaltinamųjų pateiktas liudijimas apie netinkamą elgesį ir kankinimą kardomojo kalinimo metu nebuvo visapusiškai, nešališkai ir išsamiai išnagrinėtas tokiu būdu, kad būtų galima atsakingus asmenis patraukti baudžiamojon atsakomybėn; kadangi 2012 m. spalio 7 d. nužudytas Aleksandras Boženko, kuris buvo tragiškų įvykių Žanaozene liudininkas;
- M. kadangi teismas nusprendė, kad opozicinės partijos ALGA vadovas Vladimiras Kozlovas kaltas dėl nesantaikos visuomenėje kurstymo, dėl to, kad ragino prievarta griauti konstitucinę tvarką ir sukūrė grupę, siekdamas vykdyti nusikaltimus ir jai vadovavo, ir buvo nuteistas septynerius su puse metų kalėti; kadangi naftos sektoriaus darbuotojui Akzhanatui Aminovui ir pilietinės visuomenės aktyvistui Serikui Sapargaliui buvo pateikti panašūs kaltinimai ir priimtas sprendimas juos nubausti atitinkamai penkių ir keturių metų laisvės atėmimo bausme, nuosprendžio vykdymą atidedant;
- N. kadangi 2012 m. vasario 17 d. Kazachstano prezidentas pasirašė kelis įstatymus, kuriais

siekama tobulinti darbo santykių, darbuotojų teisių ir socialinio dialogo teisinę bazę ir stiprinti teisminių institucijų nepriklausomumą; kadangi, nepaisant šių mėginimų, asmenų teisė burtis į asociacijas, kurti ir registruoti nepriklausomas profesines sąjungas, teisė į kolektyvines derybas ir teisė streikuoti nėra visapusiškai užtikrintos, o teismų sistema nėra visiškai nepriklausoma; kadangi Darbo kodekso pakeitimai, visų pirma 55, 74, 266, 287, 289, 303 ir 305 straipsnių pakeitimai pablogina padėtį darbo santykių, darbuotojų teisių ir socialinio dialogo srityje ir jais pažeidžiama daugelis TDO nustatytų privalomų sąlygų ir kitos tarptautinės konvencijos;

- O. kadangi ES – pagrindinė Kazachstano prekybos partnerė ir didžiausia investuotoja šalyje; kadangi Kazachstanas aiškiai pareiškė norą artėti prie ES standartų ir jos socialinio ir ekonominio modelio, o tai reiškia, kad turės būti vykdoma visapusiška Kazachstano valstybės ir viešojo administravimo reforma;
- P. kadangi Kazachstanas atlieka svarbų vaidmenį užtikrinant regiono stabilumą ir gali būti tiltu tarp ES ir viso Vidurinės Azijos regiono;
- Q. kadangi Kazachstanas pasiekė svarbių rezultatų skurdo mažinimo, visuomenės sveikatos ir švietimo srityje;
- R. kadangi ES labai priklauso nuo iškastinės fosfato uolienos importo siekiant palaikyti jos žemės ūkio ir techninę gamybą; pažymi, kad Kazachstanas daugeliui valstybių tiekia fosforą ir kad 2011 m. gruodžio mėn. Komisija pradėjo antidempingo procedūrą dėl baltojo fosforo importo iš Kazachstano;
- 1. teigiamai vertina Kazachstano politinę valią ir praktinį įsipareigojimą toliau stiprinti partnerystę su ES ir derybų dėl ES ir Kazachstano partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo (PBS) pradžią;
- 2. Tarybai ir Komisijai rekomenduoja:

Derybinė pozicija

- a) užtikrinti, kad naujuoju partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimu būtų nustatytos išsamios nuostatos dėl tolesnio santykių plėtojimo visose prioritetinėse srityse, įskaitant žmogaus teisių, teisinės valstybės, gero valdymo ir demokratizacijos, jaunimo ir švietimo, ekonomikos vystymosi, prekybos ir investicijų, energetikos ir transporto, aplinkos tvarumo ir vandens ir kovos su bendromis grėsmėmis ir problemomis sritis.

Politinis dialogas ir bendradarbiavimas

- b) užtikrinti, kad ES veiksmai derėtų su kitų sričių Sąjungos politika ir kad būtų taikomas principas „parama pagal pažangą“, ypač daug dėmesio skiriant politinių, teisinių, ekonominių ir socialinių reformų rėmimui;
- c) glaudžiai bendradarbiauti su Kazachstanu siekiant stiprinti regionų bendradarbiavimą ir gerinti kaimyninius santykius Vidurinės Azijos regione, užtikrinti, kad į PBS būtų įtrauktos nuostatos dėl regioninio bendradarbiavimo Vidurinės Azijos regione, taip pat prireikus remti pasitikėjimo stiprinimo priemonės, ypač vandens ir išteklių valdymo, sienų valdymo, kovos su ekstremizmu bei terorizmu srityse; pageidauja, kad taip bendradarbiaujant būtų skatinami patirties mainai ir atsižvelgiama į regiono pilietinės

visuomenės organizacijų rekomendacijas;

- d) siekti Kazachstano paramos, kad būtų užtikrinta sparti pažanga užmezgant nuolatinį ES ir Vidurinės Azijos aukšto lygio regioninio pobūdžio dialogą saugumo klausimais siekiant spręsti bendras problemas ir atremti bendrus pavojus;
- e) bendradarbiauti su Kazachstanu ir kitomis Vidurinės Azijos valstybėmis, taip pat su vietos, regiono ir tarptautinėmis institucijomis siekiant padidinti saugumą ir skatinti vystymąsi Afganistane;
- f) intensyvinti ES veiksmus švietimo, teisinės valstybės, aplinkos ir vandens tiekimo srityse, tam, inter alia, panaudojant ir naujai sukurtas paramos platformas bei teikiant tikslią pagalbą; taip pat į ES dialogą su Kazachstano valdžia šiose srityse, kai to reikia ir tai padaryti įmanoma, įtraukti vietos nevyriausybines ir pilietines visuomenės organizacijas; ragina, kad atsižvelgiant į tai, jog šiuo metu sunku užregistruoti nevyriausybines ir pilietines visuomenės organizacijas, šis dialogas neturi būti apsiribotas oficialiai registruotomis tokiais organizacijomis;
- g) skatinti Kazachstaną bendradarbiauti su kaimyninėmis šalimis, kad būtų rastas bendras sprendimas dėl Kaspijos jūros statuso;
- h) teikiant tikslią techninę paramą (keičiantis ekspertais) remti politinių reformų vykdymą ir institucinių pajėgumų didinimą;

Žmogaus teisės ir pagrindinės laisvės

- i) užtikrinti, kad į partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimą būtų įtrauktos nuostatos ir kriterijai dėl Kazachstano konstitucijoje įtvirtintų žmogaus teisių apsaugos ir stiprinimo, remiantis, kiek tik įmanoma, Europos Tarybos (Venecijos komisijos), ESBO ir JT nustatytais standartais, kurių Kazachstanas įsipareigojo laikytis;
- j) raginti Kazachstano valdžios institucijas dėti visas pastangas siekiant gerinti žmogaus teisių padėtį šalyje;
- k) pabrėžti, kad derybų dėl naujojo partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo pažanga turi būti susieta su politinių reformų pažanga; primygtinai raginti Kazachstaną toliau laikytis priimto įsipareigojimo vykdyti tolesnes reformas siekiant sukurti atvirą ir demokratišią visuomenę, įskaitant nepriklausomą pilietinę visuomenę ir opoziciją, kuri gerbtų pagrindines teises ir teisinės valstybės principą; pasiūlyti atitinkamą ES pagalbą reformų vykdymui;
- l) reiškia rimtą susirūpinimą dėl areštų neįrodžius, kad buvo pažeisti įstatymai, nes šie areštai gali būti laikomi politiškai motyvuotais ir parodė, kad nepaisoma 2012 m. kovo 15 d. Parlamento rezoliucijos, kurioje reikalaujama paleisti visus asmenis, kurie įkalinti dėl politinių motyvų;
- m) atsižvelgdamas į tai, ragina Kazachstano valdžios institucijas nedelsiant ir nešališkai ištirti visus kaltinimus kankinimais ir blogu elgesiu, susijusius su Žanaozeno smurto įvykiais, ir nusikaltimų vykdytojus patraukti baudžiamojon atsakomybėn; panaikinti abejotiną baudžiamąjį kaltinimą dėl nesantaikos kurstymo visuomenėje ir nutraukti šiuo pagrindu sulaikytų opozicijos aktyvistų kardomąjį kaltinimą; ir peržiūrėti teisės aktus dėl susirinkimų

laisvės ir suderinti juos su Kazachstano tarptautiniais įsipareigojimais dėl susirinkimų laisvės;

- n) reiškia didelį susirūpinimą dėl Kazachstano generalinės prokuratūros 2012 m. lapkričio 20 d. iškeltos bylos, kuria reikalaujama neregistruotą opozicijos partiją Alga, organizaciją Khalyk Maidany ir kelias opozicinės žiniasklaidos grupes uždrausti paskelbiant jas ekstremistinėmis; aiškiai pabrėžia, kad teisėta kova prieš terorizmą ir ekstremizmą neturėtų būti naudojama kaip pretekstas drausti opozicijos veiklą ir užkirsti kelią žodžio laisvei;
- o) reiškia gilų susirūpinimą dėl Vladimiro Kozlovo, Akzhanato Aminovo ir Seriko Sapargalio nuosprendžio, kurį priėmė teismas su daugybe procedūrinių trūkumų ir kurio poveikis dar labiau apriboti politinę Kazachstano opozicijos laisvę; ragina Kazachstano valdžios institucijas užtikrinti V. Kozlovui, A. Aminovui ir S. Sapargaliui sąžiningą ir skaidrią apeliacijos procedūrą;
- p) reikalauja, kad Kazachstanas tęstų savo Žmogus teisių veiksmų plano perkėlimą į teisės aktus ir toliau visapusiškai jį įgyvendintų pasiremdamas Venecijos komisijos rekomendacijomis ir pasinaudodamas ES technine pagalba, teikiama pagal teisinės valstybės iniciatyvą;
- q) raginti Kazachstaną, kad šis, kaip Venecijos komisijos narys, pademonstruotų savo įsipareigojimą laikytis Europos Tarybos standartų bendradarbiaudamas su Venecijos komisija, taip pat pateikdamas Venecijos komisijai pastaboms konkrečius įstatymų projektus ir neseniai priimtus įstatymus ir įgyvendindamas šios komisijos rekomendacijas;
- r) reikalauti, kad Kazachstano valdžios institucijos įsipareigotų visapusiškai suderinti Kazachstano teisės sistemą su tarptautiniais standartais; užtikrinti, kad įgyvendinimu Kazachstane būtų sudarytos sąlygos tikrai žiniasklaidos, saviraiškos ir asociacijų laisvei, religijos ir tikėjimo laisvei ir teismų sistemos nepriklausomumui;
- s) reikalauti gerinti galimybes naudotis teise kreiptis į teismą, didinti teismų nepriklausomumą, o kalinimo įstaigų kontrolės ir valdymo funkciją grąžinti Teisingumo ministerijai;
- t) raginti Kazachstaną nedelsiant paleisti nuteistuosius dėl politinių priežasčių, nutraukti areštus politiniais motyvais ir panaikinti sprendimus, kurie vykdomi prisidengiant abejotinais baudžiamaisiais kaltinimais nesantaikos kurstymu visuomenėje;
- u) ragina Kazachstano valdžios institucijas kuo skubiau priimti Kazachstano baudžiamojo kodekso 164 straipsnio „Nesantaikos kurstymas visuomenėje“ pataisą, kad jis atitiktų tarptautinės teisės žmogaus teisių srityje nuostatas;
- v) reikalauti, kad Kazachstanas persvarstytų administracinio kodekso ir neseniai priimto teisės akto dėl religijos ribojančius pakeitimus ir nutrauktų savavališkus reidus bei religinėms mažumoms priklausančių asmenų tardymus, bauginimus ir nebetaikytų jiems baudų;
- w) pradėti ES ir Kazachstano derybas dėl vizų režimo supaprastinimo, nes tai duotų apčiuopiamos naudos ekonominiams, kultūriniais ir moksliniams mainams ir toliau gerintų žmonių tarpusavio ryšius;

- x) reikalauti, kad Kazachstanas vykdytų JT komiteto prieš kankinimą rekomendacijas ir JT specialiojo pranešėjo kankinimo klausimais 2009 m. rekomendacijas; raginti Kazachstaną užtikrinti nepriklausomų NVO dalyvavimą konsultacijose dėl būsimos Baudžiamojo kodekso ir Baudžiamojo proceso kodekso reformos;
- y) raginti Kazachstaną pasirašyti ir ratifikuoti Tarptautinio baudžiamojo teismo Romos statutą;
- z) reikalauti kurti nepriklausomas pilietinės visuomenės platformas, kurios prisidėtų prie įtraukių mainų įvairiuose sektoriuose, siekiant, kad būtų atsižvelgta į pilietinės visuomenės siekius ir išgirstas jos balsas, ir ieškoti būdų teikti finansinę pagalbą norint siekti šio tikslo;
- aa) aktyvinti ir stiprinti metinius dialogus žmogaus teisių klausimais siekiant apčiuopiamų teigiamų rezultatų, nustatant, inter alia, konkrečius pažangos vertinimo kriterijus, ir informuoti apie tai EP;
- ab) intensyvinti ir plėsti mainų programas švietimo ir kultūros srityse; skatinti ir remti vietas ir regionų lygmens valdininkų ir teisėsaugos institucijų pareigūnų teisės mokymą priartinti prie ES standartų; skatinti Kazachstaną imtis iniciatyvos sudaryti specialią ES ir Vidurinės Azijos šalių švietimo programą, apimančią tiek akademinį, tiek profesinį mokymą ir remti tokią iniciatyvą;

Ekonominis bendradarbiavimas

- ac) pabrėžti, kad derybų dėl naujo PBS užbaigimas turės teigiamos įtakos skatinant glaudesnę ES ir Kazachstano įmonių, įskaitant MVI, ekonominį bendradarbiavimą;
- ad) skatinti teisės aktus, atitinkančius PPO taisykles, įskaitant taisykles dėl vietos turinio reikalavimų pagal Susitarimą dėl investicinių priemonių, susijusių su prekyba (TRIMS), ir pasirengti struktūrinėms reformoms bei darbo rinkos ekonomikos kūrimui; teikti Kazachstanui kvalifikuotą techninę pagalbą, siekiant parengti dirvą su tuo susijusioms tolesnėms struktūrinėms reformoms, didesnei konkurencijai ir socialinės rinkos ekonomikos sukūrimui;
- ae) raginti pašalinti tarifines ir netarifines kliūtis siekiant plėsti prekybą, ypač prekybą paslaugomis, ir užsienio investicijas; remti užmojį suderinti prekybos prekėmis standartus daugiau, nei reikalaujama pagal PPO nustatytas sąlygas, kadangi dėlto taip pat atsirastų daugiau prekybos galimybių;
- af) pabrėžti, kad svarbus ES ir Kazachstano bendradarbiavimas energijos srityje, ypač pastangos tiesti Kaspijos jūros energijos tiekimo kelią; užtikrinti, kad ES nuolat teiktų paramą energetinio saugumo didinimui, tvariai energetikos plėtrai ir investicijų į bendrus ir regioninės svarbos energijos projektus pritraukimui;
- ag) užtikrinti, kad Kazachstano dalyvavimas Rusijos vadovaujamoje muitų sąjungoje ir Eurazijos ekonominėje sąjungoje nebūtų kliūtis glaudesniai ES ir Kazachstano bendradarbiavimui ar šalies įsipareigojimams, susijusiems su naryste PPO, laikymuisi; pažymėti, kad prasidės konkurencija, jei sustiprintos partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo sudarymas bus atidėtas; būti pasirengus padėti Kazachstanui jam dedant pastangas skatinti modernias ekonomikos institucijas, jei tokių pastangų būtų imtasi;

- ah) skatinti Kazachstano vyriausybę parodyti atnaujintą įsipareigojimą pagal Gavybos pramonės šakų skaidrumo iniciatyvą (EITI), t. y. panaikinti visas teises ar reguliavimo kliūtis, kad ši iniciatyva būtų sėkmingai įgyvendinama, ir nepriklausomoms pilietinės visuomenės organizacijoms sudaryti galimybes visapusiškai dalyvauti šioje iniciatyvoje;
- ai) įtraukti skyrių dėl Kazachstano standartų ir reglamentavimo sistemų priartinimo prie ES standartų ir reglamentavimo sistemų, ypač tuose sektoriuose ir svarbiausiose srityse, kuriuose yra didelių galimybių vystyti ES ir Kazachstano prekybą;
- aj) pabrėžti, kad vandens klausimai regione vis dar tebėra vienas iš pagrindinių įtampos ir galimų konfliktų šaltinių ir pabrėžti regioninio požiūrio svarbą siekiant apsaugoti ir tinkamai valdyti bendrus vandens išteklius; atsižvelgiant į tai priminti visoms regiono šalims, kad svarbu pasirašyti ir nedelsiant ratifikuoti Espo ir Orhuso konvencijas bei skatinti vietinių veikėjų dalyvavimą priimant sprendimus;
- ak) padidinti pagal Vidurinei Azijai skirtą ES vandens iniciatyvą Kazachstanui teikiamą techninę pagalbą vandens būklės išlaikymo ir vandens išteklių valdymo srityje apskritai, taip pat siekiant gerinti šalių tiekėjų ir šalių vartotojų santykius regione ir sudaryti ilgalaikius dalijimosi vandeniu susitarimus;
- al) remti Kazachstano pastangas išsaugoti Aralo jūrą pagal Tarptautinio Aralo jūros išsaugojimo fondo veiksmų programą ir padėti jam tai daryti;
- am) padėti Kazachstanui patvirtinti veiksmingas radioaktyviųjų atliekų ir radioaktyvios taršos mažinimo priemones ir vykdyti valymo programas Semejaus (buv. Semipalatinsko) regione;
- an) teigiamai vertinti Kazachstano veiksmus siekiant, kad pasaulyje neliktų branduolinių ginklų, ir jo lyderiavimą pasauliniame branduolinio nusiginklavimo procese ir siekiant visuotinio branduolinių bandymų uždraudimo;
- ao) atkreipia dėmesį į kritinę padėtį, susijusią su demokratija, teisinės valstybės principu (įskaitant kovą su korupcija), žmogaus teisėmis, ypač darbuotojų teisėmis, ir pagrindinėmis laisvėmis, dėl kurios atsiranda neteisinga konkurencija paremtų privalumų; šiomis aplinkybėmis pabrėžia, kad į naująjį susitarimą būtina įtraukti įpareigojantį prekybos ir tvaraus vystymosi skyrių;
- ap) primygtinai reikalauja pradėti taikyti veiksmingą ginčų sprendimo tvarką, skirtą užtikrinti, kad bus laikomasi pasiekto susitarimo;
- aq) pabrėžia, kad griežtas skyrius dėl paslaugų ir įsisteigimo ir Kazachstano pastangos siekti ES standartų ir taikyti reglamentavimo sistemas (įskaitant sanitarijos ir fitosanitarijos (SPS), techninių prekybos kliūčių (TPK) ir Intelektinės nuosavybės teisių (INT)) padidintų prekybos srautus ir investicijas, kurie padėtų modernizuoti ir įvairinti Kazachstano ekonomiką; pabrėžia, kad Kazachstane svarbu gerinti licencijų išdavimo procedūras siekiant sudaryti geresnes sąlygas paslaugoms ir investicijoms;
- ar) skatina Kazachstaną stengtis pašalinti visas netarifines kliūtis, kurios iki šiol trukdė vystyti prekybą ir plėtoti investicijas šalyje;
- as) teikiant ekonominę ir su prekyba susijusią pagalbą Kazachstanui daugiausia dėmesio

reikėtų skirti MVĮ plėtrai ir paramai, skirtai verslo tarpininkavimo organizacijoms;

- at) atsižvelgdamas į nesenus įtarimus dėl korupcijos, kuria kaltinamos Europoje įsisteigusios ir Kazachstane veikiančios įmonės, numatyti griežtesnes įpareigojančias nuostatas, susijusias su įmonių socialine atsakomybe;
- au) atsižvelgti į tai, kad labai svarbu, jog Europos Sąjungoje įsisteigusios įmonės laikytųsi TDO nustatytų standartų dėl profesinių sąjungų teisių, taip pat aplinkosaugos, sveikatos ir saugos standartų veidamos Kazachstane, ypač ekonominiame gavybos sektoriuje;
- av) at) per derybas užtikrinti, kad būtų kategoriškai uždraustas dempingas, susijęs su fosforo gamyba ir eksportu, nes manoma, kad importui taikomas dempingas kenkia Europos gamintojų interesams, o išgauti ir perdirbti fosforą iš antrinių fosforo šaltinių neįmanoma;
- aw) užtikrinti, kad ES delegacijoje Kazachstane būtų tinkamų ekonomikos ir prekybos specialistų.

Kitos nuostatos

- ax) konsultuotis su EP dėl nuostatų dėl parlamentų bendradarbiavimo; didinti Parlamento, parlamentinio bendradarbiavimo komitetų ir tarpparlamentinių susitikimų vaidmenį, kadangi tai derybų ir partnerystės susitarimų įgyvendinimo priežiūros priemonės; palaikyti Parlamento pastangas skatinti dialogą ir nuolatinį dvišalį ir daugišalį parlamentinį bendradarbiavimą;
- ay) užtikrinti, kad naujame PBS demokratinių principų laikymasis, pagarba pagrindinėms ir žmogaus teisėms ir teisinės valstybės principų laikymasis būtų nurodyti kaip esminiai susitarimo elementai, o jei viena iš šalių nesilaikytų šių nuostatų, būtų priimanamos priemonės, kuriomis susitarimo galiojimas galėtų būti sustabdytas;
- az) kartu su Kazachstano valdžios institucijomis įtraukti aiškius naujojo partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo įgyvendinimo kriterijus ir privalomus terminus bei numatyti visapusės stebėsenos mechanizmus, įskaitant reguliarių ataskaitų teikimą EP, taip pat jų teikimą prieš bendradarbiavimo tarybos susitikimus;
- ba) sudarius susitarimą, sukurti visa apimančią stebėsenos mechanizmą, kuriame dalyvautų Parlamentas ir EIVT, norint sudaryti galimybes reguliariai gauti išsamią informaciją apie PBS ir, visų pirma, jo tikslų, įgyvendinimą; Minėtasis mechanizmas turėtų aprėpti šiuos elementus:
 - i) teikti EP informaciją apie tai, kokių tikslų siekiama vykdant ES veiksmus ir priimant jos pozicijas, taip pat informaciją visais su Kazachstanu susijusiais klausimais;
 - ii) teikti EP informaciją apie ES ir Ukrainos įgyvendintų veiksmų rezultatus, nurodant, kokia žmogaus teisių, demokratijos ir teisinės valstybės padėties šalyje raida, visų pirma:
 - sudaryti galimybes susipažinti su svarbiais EIVT vidaus dokumentais laikantis atitinkamų konfidencialumo procedūrų;
 - suteikti Parlamentui stebėtojo statusą per informacinius susitikimus, kurie

vyksta prieš bendradarbiavimo tarybos posėdžius, ir sudaryti galimybes susipažinti su Tarybai ir Komisijai pateiktais dokumentais;

– įtraukti pilietinę visuomenę į šios informacijos rengimą ir padėties vertinimą;

- bb) skatinti ES derybinę grupę toliau glaudžiai bendradarbiauti su EP ir nuolat teikti dokumentais paremtą informaciją apie derybų pažangą pagal SESV 218 straipsnio 10 dalį, kurioje numatyta, kad Europos Parlamentas nedelsiant ir išsamiai informuojamas visais procedūros etapais;
- bc) teikti pakankamai ES lėšų visapusiškam ir tvariam bendradarbiavimui su Vidurinės Azijos šalimis, taip pat norint sėkmingai įgyvendinti naująjį PBS su Kazachstanu;

o

o o

- 3. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją su Europos Parlamento rekomendacijomis Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojai-Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Kazachstano Respublikos vyriausybei bei parlamentui.